

saaledes som den ærede foregaaende Taler udtrykte sig — at det var unyttigt Arbejde at overveje, hvad Retsreformen vilde koste, men jeg har sagt, at det var temmelig tidsspildende at gøre det i dette Øjeblik, af de Grunde, som jeg har nævnt, og som jeg ikke skal gentage. Jeg har tværtimod sagt, at det var et Arbejde, man maatte komme til, naar vi stode foran den Mulighed at gennemføre Retsreformen; da maatte vi absolut overveje, hvad den vilde koste. Jeg har altsaa ikke paa nogen Maade sagt eller villet sige, at det var et unyttigt Arbejde.

Justitsministeren (Alberti): Naar man vil gøre et Overslag over, hvad Udgiftsforhøjelsen ved Gennemførelsen af Retsreformen i den ene eller den anden af de af Folketinget og Landstinget vedtagne Skikkelser vil andrage, er det en Selvfølge, at et saadant Overslag kun kan blive rent approksimativt; thi der mangler næsten paa alle Omraader, i alt Fald paa alle de Omraader, hvor det drejer sig om særlig store Udgiftsbeløb, Holdepunkter, hvorefter man kan gøre sine Beregninger. Der er ingen, der ved, hvor mange Sager af de forskellige Arter der kan antages aarlig at ville blive anlagte ved de forskellige Retter. Der er heller ingen, der ved, hvor mange Vidner der kan antages at ville blive afhørte, og der er ingen, der ved, i hvor mange Sager Nævninger ville blive tilkaldte. Foruden disse er der endnu mange andre Omraader, hvor man i Virkeligheden savner faste Holdepunkter, fra hvilke man ved sine Beregninger kan gaa ud. Dette er ogsaa i den første Skrivelse, jeg sendte Udvalget med Oplysninger om de mulige Udgifter, stærkt gjort gældende, og det ønsker jeg paa ny at nævne her, men tillige ønsker jeg at sige, at ved den Beregning, der har fundet Sted fra Justitsministeriets Side, er man gaaet saa sobert og nøje til Værks, som den foreliggende Opgave overhovedet tillod. Jeg tror, at det nok skal vise sig, hvis vi faa Retsreformen i en af de foreliggende Skikkelser, at den Beregning, som er fremkommen fra Ministeriets Side, vil holde Stik. Der kan naturligvis være enkelte Poster, hvor man har faaet for meget, og andre Poster, hvor man har faaet for lidt mæd, men i det store og

hele tror jeg nok, det skal vise sig, at denne Beregning vil holde Stik. Jeg har ogsaa i min Skrivelse til Udvalget gjort gældende, og det vil jeg ogsaa gentage her, idet det ærede 7de Medlem for 2den Kreds (Høst) har omtalt det, at naar man vil gøre et Overslag over, hvad Retsreformen kan antages at ville koste, bør man holde de Udgiftsforhøjelser ude, som ikke i sig selv ere en Følge af Retsreformen alene. Jeg tænker derved paa Lønningsforhøjelser. For mig er der ingen Tvivl om, at mange af vore Lønninger baade til Embeds- og Bestillingsmænd indenfor den juridiske Verden ere for lave og bør forhøjes, og jeg mener, at det er noget, man maa komme til indenfor en overskuelig Tid, selv om det skulde vise sig at være ugørligt at gennemføre Retsreformen, men derfor ere disse Lønningsforhøjelser ikke nogen nødvendig Følge af selve denne, de ere en Følge af, at de nuværende Lønninger ved Tidsforholdenes Bevægelser ere blevne for lave. Naar man som Udvalgets Flertal regner disse Lønningsforhøjelser med til de Udgifter, Retsreformen vil medføre, gør man derved Uret i dobbelt Forstand. Man gør Uret — selvfølgelig mod sin Villie — ved, at man bidrager til at skræmme mange bort fra Ønskerne om en Retsreform. Og man gør tillige Uret mod Embeds- og Bestillingsmændene derved, at man — ligeledes mod sin Villie — faar det store Publikum til at tro, at disse Forhøjelser ere noget, man kan slippe for, naar man opgiver Retsreformen. Følgen vil let blive den, at man, naar man senere søger at vinde Befolkningen for saadanne Forhøjelser uafhængig af Retsreformen, vil blive mødt med den Indvending, at nu ere de ikke nødvendige. De behøvedes kun under Fordsætning af Reformens Gennemførelse. Jeg ønskede derfor, at man skulde holde de nævnte to Ting, der ikke høre sammen, fuldstændig ude fra hinanden. Det har man ikke villet gøre, og det er en af Grundene til, at de af det ærede Udvalgsflertal beregnede Udgifter ere naaede saa højt op. Jeg kender ikke saa nøje de Veje, ad hvilke det ærede Udvalgsflertal er naaet til de opstillede Summer, og jeg kan derfor ikke bestemt afgøre, i hvor høj Grad de hidrøre fra Lønningsforhøjelser. Jeg kan nok se, hvad der